

VERSLAG LEVEN IN JE BUURT!
SPOOR 2 | ONTWIKKELTRAJECT
SAMEN CULTUURMAKEN
DYNAMO & PRA MUZIEKTHEATER

INLEIDING

Drukbezochte culturele middagen¹ vol positieve reacties: “Wanneer is de volgende? Ik ben erbij!”. Vijfendertig workshops met zeventig deelnemers, op zeven verschillende plekken in de wijk. *Leven in je buurt!*² bleek nodig in Amsterdam Oud-Oost. Talentvolle buurtbewoners en gepassioneerde sleutelfiguren waren op zoek naar activiteiten waarin ze samen muziek maken, durven meezingen, elkaar de hand reiken, zich veilig en geborgen voelen, waardevolle gesprekken voeren, durven opstaan en meedansen. Boven ieders verwachting groeide het project uit tot een samenspel van allerlei verschillende buurtbewoners en professionele artiesten, bomvol muziek, beweging en gezamenlijke energie.

Met veel dank kijken we terug op dit bijzondere project dat mede door uw steun mogelijk is gemaakt. Een traject waarbij we de tijd kregen om vertrouwen te winnen, ons open te stellen en elkaar echt te zien. In dit verslag nemen we u graag mee in de ontwikkeling die we samen hebben doorgemaakt en delen we onze reflecties, verhalen en waardevolle lessen.

Veel leesplezier!

¹ Voorheen ‘kennismakingsbijeenkomsten’.

² Voorheen ‘Spelen en delen’.

“ALLES WAT IK VANDAAG ZAG WAS ZO MOOI, ECHT! IK HEB GELUK DAT IK HIER WOON. EN NU IK HIER DE LIEFDE OM ME HEEN ZIE, BEN IK EXTRA GELUKKIG. MUZIEK EN DANS IS EEN TAAL VOOR IEDEREEN. LEVEN IN JE BUURT! IS VOOR IEDEREEN. DIT IS HEEL ERG NODIG IN OOST, IN AMSTERDAM EN HEEL NEDERLAND. GA DOOR ALSJEBLIEFT!”

- NAGLA ELSAYED, SLEUTELFIGUUR OUD-OOST -

BESCHOUWING

SAMENWERKING

Doelstelling: meer uitwisseling mogelijk maken tussen de opbouwwerkers met hun eigen vakgebieden en verschillende doelgroepen in de wijk. Met oog op een langdurige samenwerking tussen Dynamo en PRA Muziektheater (PRA).

Resultaat: we zijn dit project aangevlogen vanuit de gedeelde overtuiging dat kunstbeoefening een universele taal is en mensen in hun kracht zet. Dat leidt tot zingeving en een verminderd gevoel van eenzaamheid. Met veel vertrouwen in elkaars kennis en kunde. Dynamo stelde locaties en hun netwerk tot beschikking. Een groep bevlogen opbouwwerkers nam de werving van de doelgroepen op zich. Marike Soeterik, Projectleider Kunst & Welzijn, ontfermde zich over de uitvoering en evaluaties, om bij te sturen waar nodig. Monique Masselink van PRA nam de artistieke leiding voor haar rekening. Een team van twaalf professionele artiesten, met verschillende achtergronden, faciliteerde een veilige ruimte voor de deelnemers om actief mee te doen. Door persoonlijke begeleiding en gelijkwaardige samenwerking creëerden zij samen een uniek participatief proces dat resulteerde in een voorstelling waar iedereen zich gehoord en gezien voelde.

“Onverwacht was de uiteindelijke presentatie van alle groepen bij elkaar, en dat het zo’n mooie voorstelling opleverde, die ontroerde en boeide om naar te kijken.” - deelnemer

De aard van het ontwikkeltraject – waarbij ruimte wordt gelaten voor improvisatie en gelijkwaardige inbreng van de deelnemers en artiesten – vroeg om flexibiliteit en open houding van het projectteam. Zo was het nieuw voor de opbouwwerkers om PRA te betrekken bij bestaande groepen en om met dans en muziek aan de slag te gaan. Met een andere organisatie samenwerken en af te stemmen was heel anders dan het regulier werk met groepen.

*“Iedereen heeft eigen project en je leidt dat project. Iedereen is bezig op hun eigen eiland. We komen wekelijks samen voor terugkoppeling. Dit project was vaag in het begin en we werkten met een groot team waarbij van iedereen iets anders werd verwacht. Ik was sceptisch.”
- Ibrahim Abouchdak, opbouwwerker*

*“In het begin waren we aan het onderzoeken. Dat vroeg meer tijd dan we in eerste instantie dachten. Tijd allocatie was niet duidelijk en de tijd was er ook niet echt. Nu we het resultaat hebben gezien, weet je waar we naartoe werken en kun je er makkelijker over vertellen aan anderen. Met deze ervaring kunnen we dat goed inzetten en voortzetten.”
- Eva Siemerink, opbouwwerker*

Naarmate het project vorderde, de eerste culturele middagen hadden plaatsgevonden, zagen we de waarde en kracht van deze samenwerking. Dynamo ondersteunt en faciliteert allerlei doelgroepen die erg op hun eigen groep gericht zijn en moeilijk aansluiting vinden in de rest van de wijk. Samen ontdekten we welke drempels meespeelden en wat wel en niet werkte. PRA creëerde een verwelkomende en veilige ruimte, waarbij dans en muziek werden ingezet zodat de deelnemers zich vrij voelden, zich openstelden en verbindingen maakten met anderen.

Door de tijd te nemen, elkaars expertise in te zetten, rekening te houden met cultuurverschillen en met een open houding, zijn we erin geslaagd om deuren te openen en drempels weg te nemen bij individuen en groepen die erg gesloten waren. Ze zijn naar buiten getreden, hebben zich opengesteld voor anderen in de buurt en waren trots op wat ze samen hebben bereikt. Er is een nieuwe gemeenschap ontstaan in Oud-Oost met mensen van allerlei afkomsten en leeftijden, die elkaar willen blijven zien. Dat is *Leven in je buurt!*

“Als ik kijk naar mijn achterban, dan moet ik doorgaan. Ik heb geen keus. Ik ben namelijk de belangenbehartiger van de bewoners. Ik vind het persoonlijk ook goed. Ik ben trots op jullie en mijzelf. We hebben heel hard gewerkt, overtuigd dat het project een succes zou worden, en we hebben ons doel bereikt.” - Yousry Saad, opbouwwerker

“Je hart gaat open als je samen muziek maakt. Het verbindt automatisch, zelfs als je alleen maar kijkt. Volgend jaar weer!” - Jaël van der Heijden, directeur/bestuurder Dynamo

Groepen en individuen in Oud-Oost die voorheen niet samen kwamen, of makkelijk naar buiten traden, deden dat nu wel. Duurzame dwarsverbanden met BOOST, de ontmoetingsplek naast het Albert Wittenbergplein, en vrouwen centrum De Kat zijn tot stand gekomen. Gesprekken over toekomstige samenwerking met De Kat worden gevoerd. Met BOOST is een samenwerking voor het vervolg in gang gezet.

Het projectteam van *Leven in je buurt!* voelt als een hecht team met gedeelde urgentie voor deze activiteiten. Daarmee is een langdurige samenwerking tussen Dynamo en PRA bestendigd.

VERNIEUWING

Doelstelling: het aanbieden van culturele activiteiten in de buurt en deze verankeren in de werkwijze van het opbouwwerk van Dynamo. Draagvlak vergroten om door middel van muziek, dans en spoken word met elkaar in contact te komen, zowel onder opbouwwerkers als buurtbewoners.

“Het heeft mij weer bewust gemaakt dat kunst, theater, muziek een middel is om mensen in de buurt te verbinden.” - deelnemer

Resultaat: het belang van cultuurparticipatie en deze activiteiten – waarin verschillende mensen actief meedoen, taal geen rol speelt en in alle openheid met elkaar in contact komen – werd benadrukt door de opbouwwerkers en de buurtbewoners. Het moet vervolg krijgen, kregen we te horen.

“Het draait om vernieuwing en ontwikkeling. Dat is wat wij met *Leven in je buurt!* hebben neergezet. Het is iets nieuws. Anders dan onze gebruikelijke routine. Het is een nieuw middel om mensen samen te brengen. Mensen hebben ervan geproefd en willen meer.”
- Yousry Saad, opbouwwerker

Tijdens de evalueeratie met de deelnemers werd gedeeld dat velen over het project vertellen in de buurt en daardoor nieuwe contacten opdoen. Zij zien zichzelf als ambassadeurs om meer buurtbewoners en verschillende doelgroepen bij het project te betrekken en hopen op een vervolg. Op hun verzoek zijn er in de tussentijd visitekaartjes van *Leven in je buurt!* gemaakt, die sinds deze zomer worden uitgedeeld aan geïnteresseerde bureaus.

“Ik probeer de mensen die ik tegen kom zo veel mogelijk te enthousiasmeren. Dat kan op de gekste momenten zijn. We raken aan de praat in een park en zij worden dan ook heel enthousiast. Het is ook leuk om erover te praten, je krijgt door deze gesprekken een ander contact wat gaat over de buurt en elkaar. Het geeft verdieping.” - deelnemer

DOELGROEPEN

Doelstelling: allerlei doelgroepen aanspreken en samenbrengen, voor wie actieve cultuurparticipatie misschien niet vanzelfsprekend is, door middel van verschillende vormen van kunstbeoefening.

Werkwijze: de nadruk lag op het samenbrengen van mensen met verschillende leeftijden en culturele achtergronden. De vaste groep van professionele artiesten van PRA werd uitgebreid door nieuwe artiesten met diverse achtergronden en perspectieven. Om bepaalde doelgroepen aan te spreken die zich met hen konden identificeren. Ook nieuwe kunstvormen en cross-overs werden opgenomen in het workshop aanbod, zoals freestyle, urban dance, capoeira en spoken word.

De opbouwwerkers van Dynamo kennen de bewoners, sleutelfiguren en organisaties in de wijk. Zo kon gemakkelijk contact worden gelegd. De betrokken opbouwwerkers weten veel over de verschillende doelgroepen in de wijk. Deze kennis werd ingezet bij het benaderen en betrekken van de verschillende doelgroepen en dat werd ook meegenomen in de wijze waarop de workshops werden vormgegeven door de professionele artiesten van PRA. Daarnaast onderhielden de opbouwwerkers nauw contact met de deelnemers, om te zorgen dat ze er de volgende keer weer bij waren. Het projectteam bood persoonlijke hulp en ondersteuning aan, bijvoorbeeld ophalen van deelnemers met een mobiele beperking of het begeleiden van kinderen naar een activiteit, met als doel de drempels voor deelname zo laag mogelijk te houden.

Resultaat: een diverse groep deelnemers. Suriname, Turkije, Somalië, Iran, Nederland, Indonesië,

Syrië, Marokko, Portugal, Brazilië waren vertegenwoordigd. De jongste deelnemer was zeven jaar en de oudste vierennegentig jaar. Volgens de achterban van PRA was de samenstelling van het publiek ook meer divers in vergelijking met voorgaande projecten.

“Het was nog mooier dan de vorige keer. Het was een mix van culturele achtergronden.” - Allan Janssen (voormalig teamleider Oud Oost)

“Ik vind het een geweldig project met het oog op ontmoetingen, verbinden van verschillende mensen via dans en muziek. De middag in de Muiderkerk was daar een prachtige afspiegeling van. Het is gelukt!” - deelnemer

Toch waren de deelnemers en het publiek nog geen afspiegeling van de buurt. Zo hebben we een aantal doelgroepen niet of nauwelijks kunnen bereiken en waren vrouwen oververtegenwoordigd.

Hieronder beschrijven we kort de bereikte doelgroepen, hoe de werving verliep vanuit het perspectief van de opbouwwerkers, mogelijke drempels die meespeelden en wat we hebben geleerd over hun behoeften.

JEUGD

In totaal hebben zeven kinderen meegedaan met de workshops muziek en urban dance. Hoewel dat minder was dan verwacht, waren deze kinderen enorm gemotiveerd en leergierig. De ouders hadden een belangrijke rol om dit mogelijk te maken voor hun kinderen. Door deze samenwerking zijn voor kinderen en ouders deuren geopend naar een voor hen onbekend terrein.

“De saamhorigheid is me het meest bijgebleven. Ouders die er de hele tijd bij zijn. Kids die mij als hun grote broer zien, spelen en dansen. Dan kun je iets leren. Ook van hun leer ik. We doen het samen.” - Ali Zanad, danser

Er is geïnvesteerd in de werving van de kinderen die regelmatig op het Albert Wittenbergplein te vinden zijn. Danser Ali Zanad is twee keer naar het plein gegaan om in gesprek te gaan met de kinderen en een proefworkshop te geven. Tien kinderen bezochten zijn dansvoorstelling Matties van danstheater AYA. Deze kinderen waren nog nooit in het theater geweest. Ze konden zich identificeren met het verhaal van Ali en waren er vol van. En de culturele middag bij BOOST, om de hoek van het plein, telde maar liefst dertig kinderen.

Ibrahim Abouchdak is opbouw- en pleinwerker op het Albert Wittenbergplein. Tijdens de werving liep hij op tegen botsende religieuze en culturele normen en waarden. Bij de culturele middag werd

hij bijvoorbeeld aangesproken door een buurtvader die zei: “Dit kan niet, Ibrahim, vrouwen dansen en mannen die ernaar kijken.” Ook vielen de workshops voor de kinderen deels tijdens de Ramadan. Hier was van tevoren rekening mee gehouden door de workshops voor volwassenen te verschuiven. We gingen ervanuit dat kinderen tijdens deze periode wél workshops zouden volgen. Uiteindelijk bleek dat veel ouders dans, muziek en zingen toch niet gepast vinden tijdens de Ramadan, ook niet voor hun kinderen. Als de workshopreeks in een andere periode van het jaar was geweest, hadden er meer kinderen mee gedaan.

Ibrahim heeft tijdens het project gemerkt dat jongens snel afhaakten. Zij zijn toch meer geïnteresseerd in voetbal dan in dans. Bij een volgend project zou voetbal de ingang moeten zijn om jongens te betrekken. Bijvoorbeeld door freestyler Reza Mozafari naar het plein te halen en op die manier door voetbaltrucks de kinderen te betrekken bij *Leven in je buurt!*

Voor een vervolg is het belangrijk dat rolmodellen zoals Ali Zanad, Anneloes van Schuppen en Reza Mozafari de tijd krijgen om eerst met de kinderen in gesprek te gaan. Hen inspireren en tonen wat mogelijk is. Cross-overs tussen sport en dans kunnen deze drempels ook verlagen. Steun van de ouders is vaak doorslaggevend.

Maar voor deelnemer Ishaq bestonden er geen drempels. Met veel enthousiasme en intrinsieke motivatie om muziek te leren is hij recht op zijn doel afgestapt. Letterlijk. Tijdens de culturele middag in het Oosterparkhuis, hoorde Ishaq toevallig muziek op straat en daar is hij op afgegaan. Hij vond het zo leuk dat hij zijn ouders direct heeft gebeld en vroeg of hij zichzelf mocht inschrijven voor de muziekworkshops. De workshops vielen samen met zijn schoolproject *Leerorkest*. Hij mocht de trombone lenen en meenemen. Onder begeleiding van Marianne Noordink kon hij al snel een heel stuk spelen.

GOUDEN MANNEN

Het Gouden Mannen-traject loopt gelijktijdig met *Leven in je buurt!*. Zij ervaren door ziekte of andere oorzaken afstand tot de arbeidsmarkt en maatschappij en zijn op zoek naar zinvolle dagbesteding, waardering en een plek in de buurt. We begonnen het project met de aanname dat cultuurparticipatie hen structuur, zinvolle activiteiten en nieuwe verbindingen zou brengen.

Danser Dries van der Post zag een ingang voor dans en beweging tijdens de kennismaking met de Gouden Mannen groep. Dries: “Ik zit met een groep van vijf mannen uit verschillende culturen, die in de tweede fase van hun Gouden Mannen reis zitten. Vandaag onder begeleiding van buurtteam-medewerker Arda. Deze keer gaat het over grenzen aangeven. Hoe doet iedereen dat en waarom. Zeg

ik eerder gelijk nee of juist makkelijker ja als iemand mij iets vraagt? Ik word in de kring uitgenodigd en vertel dat ik naar lichaamstaal kijk. Arda integreert dat in een oefening om iedereen bewust te maken van hun gebaren. Het is mooi om te zien dat er op deze manier zo makkelijk al persoonlijke verhalen loskomen. Dit soort thema's zoals grenzen aangeven en lichaamstaal in de vorm van gebaren, is een mooie start om met beweging aan de slag te gaan.”

Na een aantal kennismakingen kwamen we tot de conclusie dat het betrekken van deze doelgroep meer tijd nodig heeft. Binnen het strakke Gouden Mannen traject was er weinig tijd voor kennismakingen. Er heerst schaamte vanwege verschillen in cultuur en religie. Binnen dit ontwikkeltraject bleek dat een te grote barrière. Er is een persoonlijke benadering nodig en veel voorbereiding om deze drempels weg te kunnen nemen.

De opbouwwerkers weten inmiddels dat enkele mannen het leuk zouden vinden om muziek te spelen. Of verder gaan met storytelling, want daar hebben ze aandacht aan besteed binnen het Gouden Mannen traject.

65+'ERS

Deze doelgroep bestaat uit mensen van vijftenzestig jaar of ouder en komen uit de buurt. Velen voelen zich eenzaam en hebben behoefte aan verbinding.

Deze groep kwam op allerlei verschillende manieren bij dit project terecht. Sommigen door toevallig langs te lopen tijdens één van de culturele middagen. Anderen via danser Andrea Beugger, via eerdere lessen van haar bij Grey Vibes. Ook waren er veel wat oudere deelnemers die PRA kenden van vorige projecten. Zij behoren nu tot een trouwe achterban en namen ook weer anderen mee.

Er is veel interesse in dans en muziek en ze staan open om met nieuwe kunstvormen zoals capoeira aan de slag te gaan. Er is veel enthousiasme en gevoel van verbondenheid en eigenaarschap bij de activiteiten van *Leven in je buurt!*. Ook na de activiteiten willen ze graag in contact blijven met elkaar en ze zetten zich in om meer mensen te betrekken bij een vervolg.

VROUWEN

In de Kraaipan, buurthuis in de Transvaalbuurt, komen wekelijks vrouwengroepen samen om te ontbijten. Er is een Nederlandse, Turkse en Marokkaanse groep. Soms eten de groepen tegelijk, maar wel altijd in aparte ruimtes. De begeleiders van de groepen zagen belang om de groepen bij elkaar te brengen. Verschillen in taal en cultuur vormen een drempel, waarbij muziek en dans de potentie heeft om hen te verbinden.

Gülden Ardic is opbouwwerker en werkt veel met vrouwengroepen in Oud-Oost. Zij heeft een grote rol gespeeld in het betrekken van Turkse vrouwen bij *Leven in je buurt!*. Het project ‘Vrouwen regelen het zelf’ bestaat uit een grote groep van ongeveer vijftenzeventig vrouwen, waarvan de meerderheid 65+ is. Deze vrouwen wonen in Oud-Oost, behoren tot de minima, zijn gepensioneerd en voor het grootste deel alleenstaand. De vrouwen komen samen met als doel: sociale contacten, bewegen en samen gezond eten. Daarnaast is Gülden betrokken bij de Turkse dagbestedingsgroep in de Kraaipan, een groep Turkse oudere vrouwen met klachten van vergeetachtigheid of een lichamelijke beperking.

De vrouwen uit deze groepen spreken over het algemeen slecht Nederlands. Eigen taal en cultuur zijn voor hen belangrijk. Ze hebben vaak heimwee naar het vroegere leven in Turkije. Terugkeer is onmogelijk, dus ontmoeting met lotgenoten is vertrouwd en doet goed.

Gülden heeft gedurende het project elke week tijd en aandacht gestoken in het informeren van de vrouwen over het project en het belang ervan voor de vrouwen zelf. Hierbij benadrukte ze dat dans, beweging en muziek goed is voor de gezondheid. Ook ging ze met hen het gesprek aan over anderen met andere perspectieven en hoe hier toch open voor te staan. Het was niet altijd makkelijk om de vrouwen mee te krijgen. Angst en vooroordelen speelden mee. Veel heeft te maken met religieuze normen en cultuurverschillen. Er ligt een taboe op vrouwen die dansen en plezier maken in een gemixte groep, of in het openbaar.

Duidelijk werd dat we een workshopreeks moesten ontwikkelen, alleen door en voor vrouwen. We hebben daarom nog twee vrouwelijke artiesten bij het project betrokken, Jawa Manla en Ezgi Elkimiris. Hun bijdrage aan *Leven in je buurt!* bleek onmisbaar. Samen met artiest Tamar Shahinian sprak nu het merendeel van de artiesten Arabisch en Turks, iets wat ook van grote waarde was.

“Wat een inspiratie om met deze vrouwen te mogen werken. Ze inspireren mij, om samen met hen te creëren en te ontdekken. Deze groep kan veel bereiken. Deze vrouwen kunnen vele anderen inspireren, buiten hun bereik.” - Tamar Shahinian, danser

De workshops voor deze vrouwengroepen stonden op het punt te beginnen toen het nieuws kwam over de aardbeving in grote delen van Turkije en Syrië. De muziek en dans workshops waren niet meer op hun plaats. Marianne Noordink gaf tijdens het ontbijt een intiem rustig fluitconcert als troost. We besloten de workshops uit te stellen en de werving breder uit te zetten, waardoor we ook andere vrouwen hebben bereikt.

Toch is het gelukt een groot deel van deze groep te laten participeren in dit project. Mede door de brugfunctie van Gülden. Zij heeft wekelijks met de vrouwen, met respect voor cultuurverschillen, gesprekken gevoerd over normen en waarden. Daarnaast heeft Gülden het projectteam goed geïnformeerd over de culturele gevoeligheden, twijfels van de vrouwen en is PRA bij de vrouwengroepen langs geweest met een muzikant en een danser. Er werd muziek gespeeld uit de regio van herkomst. Hierdoor ontstond langzaam vertrouwen en werd de drempel verlaagd. In een veilige ruimte werd duidelijk dat de vrouwen geen gêne hebben om te dansen en dat ze vol energie zitten. De artiesten waren overrompeld door het talent, de muzikaliteit en ook de openheid voor nieuwe dingen en hun manier van connectie maken met anderen.

“Tijdens de eerste workshop was ik heel nieuwsgierig, maar keek eerst de kat uit de boom. Tijdens de tweede workshop dacht ik: dansen en zingen, dat past bij mij. Ik was los. Ik vond het heel erg leuk en wil graag weer meedoen in de toekomst. Ik heb veel nieuwe mensen leren kennen en mijn netwerk vergroot. Één van de workshops was samen met een paar kinderen uit de buurt. Vorige week kwam ik ze op straat tegen. Zij herkenden mij en hebben mij enthousiast begroet! Dat vond ik zo bijzonder.” - deelnemer

Nu de vrouwen hebben meegedaan weten ze wat het inhoudt en voelen ze zich veilig. Ze konden zichzelf zijn en hebben hun eigen talenten ontdekt. En nu willen ze door. Tijdens de workshops en de voorstelling voelden ze zich vrij om zich te uiten, zoals in hun jonge jaren. Ze zijn in aanraking gekomen met andere culturen. Niet alleen voor deze vrouwen zijn er deuren open gegaan en angsten doorbroken, ook zijn er door deze samenwerking vrouwen van andere herkomst aangesloten bij de Turkse vrouwengroep en omgekeerd. Twee van de vrouwen gaan nu koffie drinken bij het Oosterparkhuis, terwijl ze eerder alleen in de Kraaipan kwamen.

NIEUWKOMERS

Opbouwwerker Yousry Saad speelde een onmisbare rol bij het betrekken van migrantengroepen, statushouders en nieuwkomers bij *Leven in je buurt!*. Hij betrok de sleutelfiguren Nagla Elsayed van Egyptische stichting El Fanaar voor vrouwen en sleutelfiguur en buurtchef Aicha Ouiza. Zij verzorgen catering in onder andere de Kraaipan, organiseren activiteiten voor een vrouwengroep in buurthuis Biko en delen voedselpakketten uit. Daarnaast werd stichting SCCN betrokken, een grote Marokkaanse stichting uit Amsterdam Oost die zich voornamelijk richt op het geven van voorlichting en ondersteunen van vrouwen.

Yousry werkt samen met ontmoetingsplek BOOST, dé plek waar nieuwkomers en andere buurtbewoners samenkomen. Deze plek bruist van verschillende mensen, talen en culturen en staat bol van gastvrijheid. Een feestelijke kennismaking, vlak na het wekelijkse taalcafé, was dus zo geregeld.

De bezoekers van BOOST hebben behoefte aan meer creatieve activiteiten. Het is een actieve en enthousiaste groep, bomvol talent. Ze zetten zich in voor integratie, om wegwijs te worden in Amsterdam, de Nederlandse samenleving en taal. Eigen ontwikkeling en nieuwe mensen leren kennen staat voorop.

Professionele talenten, beroemd in hun thuisland, werken hard om in Nederland de juiste connecties en platforms te vinden om hun kunsten te tonen. Anderen zijn juist op zoek naar dit soort activiteiten om anderen te ontmoeten en de Nederlandse taal te oefenen.

“Ik was niet bij de voorstelling want ik had mijn Nederlands examen. Ik ben de beste van de klas geworden! Door te luisteren in de workshops heb ik veel geleerd.” - deelnemer

“Nieuwkomers met een kunstzinnige of creatieve achtergrond zagen dat hun talenten serieus werden genomen”, zegt Yousry. “Kunst uit hun eigen cultuur kreeg een podium. Hiervan genoten de deelnemers, het heeft hun eigenwaarde vergroot. Ook was dans en muziek een middel om de verbinding op te zoeken met andere groepen, met groepen uit de buurt waar men anders niet zo snel mee in aanraking kwam. Er zijn muren tussen groepen weggehaald.”

OVERZICHT ACTIVITEITEN

Aantal	Omschrijving activiteit	Deelnemers	Project team	Vrijwilligers	Publiek
14	Ontmoetingen en oriënterende gesprekken met sociale organisaties en sleutelfiguren in de buurt	40	15	-	-
7	Kennismakingsworkshops met: kinderen, Gouden Mannen, Turkse en Marokkaanse vrouwen, nieuwkomers	85	15	14	-
5	Culturele middagen (voorheen in aanvraag 'kennismakingsbijeenkomsten')	180	15	12	180
8	Workshops urban dance voor kinderen	8	5	-	-
5	Workshops muziektheater voor vrouwen	22	7	-	-
6	Workshops muziek	10	5	-	-
6	Workshops muziek en dans	23	6	-	-
5	Workshops spoken word	7	2	-	-
7	Repetities met PRA artiesten en enkele deelnemers	32	13	-	-
1	Repetitie PRA artiesten met alle deelnemers	42	13	-	-
1	Voorstelling met randprogramma en nagesprek	33	22	8	220
1	Randprogramma en nagesprek	31	22	8	220
5	Foto exposities (doorlopend gedurende 2023) met publicatie over het project	-	-	-	220 - 600
10	Tussentijdse evaluaties	74	3	-	-
1	Eindevaluatie met deelnemers	17	3	-	-
1	Eindevaluatie met het projectteam	9	10	-	-

In totaal hebben 241 unieke deelnemers meegedaan aan kennismakingsworkshops, culturele middagen, workshops en eindvoorstelling.

“IK KWAM UIT NIEUWSGIERIGHEID KIJKEN BIJ DE EERSTE WORKSHOP MUZIEKTHEATER. IK ZAG VERSCHILLENDE CULTUREN BIJ ELKAAR. HET WAS MEER DAN PRATEN, HET WAS HARTSTIKKE LEUK. DE EERSTE TWEE LESSEN KEEK IK, DAARNA GING IK LOS!”

- HATICE TERZI, DEELNEMER -

FASE 1

ONTMOETINGEN EN ORIENTATIE

Van begin oktober tot en met eind februari heeft het projectteam vanuit Dynamo en PRA gesprekken met elkaar gevoerd en samen een plan gemaakt. Ontmoetingen met andere sociale organisaties, initiatieven uit de buurt en sleutelfiguren vonden plaats. Er zijn vijf kennismakingsworkshops georganiseerd met potentiële deelnemers. De workshopvorm met muziek en dans werkte beter dan gesprekken, want zo konden de artiesten gelijk laten zien hoe ze te werk gaan. Dit vormde de basis voor het ontwerp van de culturele middagen en de workshopreeksen.

Leerpunten

- **Voldoende tijd en een persoonlijke benadering** is nodig om bepaalde doelgroepen te betrekken, om vertrouwen op te bouwen, drempels weg te nemen en een duidelijk beeld te geven van de workshops.
- **Een gestructureerd plan en heldere allocatie van uren** voor de opbouwwerkers van Dynamo. Voor de werving, om de doelgroep gericht aan te spreken en hen helpen over drempels heen te stappen.
- **De onmisbare rol van sleutelfiguren** kan niet worden ontkend. Zij zijn al jaren actief in hun buurt, hebben een grote achterban die zij kunnen enthousiasmeren en bewegen mee te doen.
- **Het creëren van een veilige ruimte** voor mensen om vrij te kunnen spreken en mee te doen. Het belang van een plek alleen voor en door vrouwen.
- **Zorgvuldig plannen**, rekening houden met feestdagen van verschillende doelgroepen en vertegenwoordigers betrekken bij de planning. Meebewegen met onverwachte gebeurtenissen die belangrijk zijn voor gemeenschappen, zoals de aardbevingen.

CULTURELE MIDDAGEN

Eind februari tot half maart vonden de vier culturele middagen plaats. Bij café Genieten (Stadsloket Oost), het Oosterparkhuis en maar liefst twee keer bij BOOST. Het geplande evenement op het Albert Wittenberg werd naar binnen bij BOOST verplaatst wegens een slecht weer voorspelling. De middagen waren een groot succes met een feestelijke sfeer. Met zestig mensen per keer waren alle stoelen bezet, de sociale buurtkeuken met vrijwilligers verzorgde heerlijke soep, hapjes en verse muntthee. De artiesten van PRA creëerden een fantastische interactieve voorstelling waar iedereen die wilde, de kans kreeg mee te doen. Er werd informatie gegeven over de workshops en mensen konden zich terplekke inschrijven. Het voelde als een groot feest.

Leerpunten

- **Programma van tevoren communiceren**, want het was voor veel mensen onduidelijk dat er een inloop was en daarna een voorstelling met begin- en eindtijd. Daardoor kwamen veel mensen pas later binnen.
- **Rekening houden met de aandachtsboog bij kinderen**, die niet bij iedereen even lang is. Veel kinderen liepen heen en weer.
- **Meer sociale controle** onder het projectteam en de vrijwilligers, want er kwamen veel kinderen zonder ouderlijke begeleiding.

“DIT IS DE TOEKOMST!! IN DE HULPVERLENING EN JEUGDZORG BEN JE HET PROBLEEM. MAAR TIJDENS DEZE MIDDAG MAG JE GEWOON ZIJN WIE JE BENT. HET IS HARD NODIG OM VAN INDIVIDUELE HULPVERLENING, DAT GERICHT IS OP HET PROBLEEM, JUIST AANDACHT GEVEN AAN WAT IEMAND WEL KAN. EEN VERLEGEN JONGEN DIE ZICH ACHTER ZIJN BEKER VERBORG, WERD DE STER VAN DE MIDDAG. DIT SOORT ACTIVITEITEN VULT IETS AAN DAT ER NIET IS IN DE BUURT. HET IS EEN PLEK WAAR MENSEN ELKAAR ONTMOETEN. ER IS BUURTGEEST.”

- BUURTBEWONER EN GEPENSIONEERD JEUGDHULPVERLENER -

FASE 2

WORKSHOPS

Initieel was ons plan gericht op kinderen en ouderen. Door de ontmoetingen met buurtbewoners, organisaties en opbouwwerkers, samen met de enthousiaste reacties na de culturele middagen, werd duidelijk dat er ook behoefte was aan workshopreeksen voor andere doelgroepen: alleen voor vrouwen, voor kinderen, dans en muziek voor jong en oud en spoken word alleen voor vrouwen. We hebben meer mensen bereikt door te luisteren naar de behoeftes en daar ons workshopaanbod op aan te passen.

Urban dance workshops voor kinderen

Door: dansers Ali Zanad, Anneloes van Schuppen, met ondersteuning van Reza Mozafari, Andrea Beugger en muzikant Bernt Nellen
Locatie: gymzaal BOOST

De vaste kerngroep van de urban dance workshop bestaat uit vier energieke leergierige kinderen. Ze hebben allemaal nog nooit iets met dans gedaan. Ali en Anneloes leerden ze spelenderwijs een hele choreografie aan, waar ze de show mee stalen tijdens de eindvoorstelling van het project. Ze werden een voorbeeld voor andere kinderen uit de wijk en inmiddels hebben meer kinderen zich aangemeld bij Dynamo om mee te doen met een vervolg.

Voor de deelnemende kinderen heeft het veel betekend. Zij en hun ouders zetten de stap naar een voor hen onbekend terrein. “Zij zijn nu de sterren van het plein! Door hen gaan andere meiden zeker mee doen!” zegt Ibrahim. “De moeders zijn trots en zullen het ook doorvertellen. Zij zijn ook blij dat de kinderen bezig zijn. De kinderen worden er trots van, ontwikkelen zich en ontdekken hun talenten. Ze hebben een nieuwe passie ontwikkeld. Ze hebben voor groot publiek gestaan, hebben gevoeld hoe het is om op het toneel te staan en willen nu meer. Dat had zonder dit project niet gekund. De drempel naar danstheater is voor hen echt verlaagd.”

Muziekworkshops voor jong en oud

Door: Noa Eyl (viool), Jawa Manla (oed en zang), Ezgi Elkimiris (slagwerk), Marianne Noordink (fluit en rietfluit)
Locatie: Oosterparkhuis

Een gevarieerde groep mensen deed mee met de muziekworkshop, van verschillende generaties en culturele achtergronden. Sommigen hadden al ruime ervaring met muziek maken, anderen hadden nog nooit een instrument bespeeld. De muzikanten gaven een persoonlijke begeleiding, waardoor alle deelnemers aan de slag konden met hun eigen ontwikkeling en interesses. Zo bracht zanger Milad zijn eigen nummer in en leerde Ishaq de trombone bespelen. Onder begeleiding van de professionals ontstond een mooi samenspel van ritmes en melodie.

“Hier zie je de functie van muziek: muziek communiceert! Mensen die elkaar soms niet eerder spraken of nog nooit een instrument vasthielden, luisteren en reageren op elkaar.” – Noa Eyl, muzikant

Talenten hebben grote stappen gezet. Milad is na zeven maanden weer gaan zingen en hij wil zijn muzikale netwerk in Amsterdam vergroten, om verder te gaan met muziek, zoals hij deed in Teheran. Gerard is vierenzeventig jaar en nu hij weer gitaar speelt, voelt hij dat het goed is voor

zijn vingers en geest. Het samenspelen en improviseren heeft hen veel plezier gebracht. Hun idee is om een muziekgroep te beginnen bij BOOST. Dit is iets om in een vervolg samen verder te ontwikkelen.

Muziek en dans workshops voor jong en oud

Door: dansers Renato Bertolino, Andrea Beugger, Anneloes van Schuppen, met muzikanten Bernt Nellen en Noa Eyl
Locatie: café Genieten

De combinatie van dansstijlen van Andrea en Renato werkte goed voor deze groep, die voor de helft bestond uit deelnemers die Andrea of PRA al kenden. Maar ook jongere deelnemers vanuit BOOST haakten aan, waardoor bijzondere ontmoetingen plaatsvonden. Renato leerde hen een dansstijl gebaseerd op bewegingen vanuit capoeira. Capoeira draait om samenwerking waardoor het makkelijker was om contact te maken, zeker voor deelnemers die elkaar niet kenden. Deze nieuwe stijl gaf energie en de muzikanten werden geïnspireerd tot opzweepende ritmes en melodieën. Gedurende de workshopreeks raakten mensen meer vertrouwd met elkaar en durfden meer. Een prachtig moment was toen Bernt en Noa spontaan wat gingen spelen voorafgaand de workshop en iedereen enthousiast begon te dansen.

Muziektheaterworkshops voor vrouwen

Door: dansers Tamar Shahinian en Andrea Beugger, muzikanten Marianne Noordink en Ezgi Elkimiris
Locatie: Oosterparkhuis

De vrouwen kwamen oorspronkelijk uit Turkije, Marokko, Syrië, Suriname, Egypte en Nederland. Zowel voor de deelnemers als voor de vrouwelijke artiesten was het een nieuwe ervaring. Oed, zang, fluit en de darbuka maakten veel herinneringen en verhalen los. Het bracht de hele groep in beweging. We hebben verschillende volksdansen met elkaar gedanst, gezongen, en muziek gemaakt. Het was voor iedereen een warm en veilig bad. Er werd veel gedeeld, de vrouwen voelden zich gedragen en konden ontspannen, plezier maken en ook moeilijke momenten met elkaar delen.

Een vrijwilliger van stichting MEE kwam iedere keer met een nieuwe deelnemer. Nieuwe vrouwen werden direct opgenomen door de groep. Een veilige ruimte, waar iedereen zich welkom voelt, oprecht naar elkaar kon luisteren, om elkaar te leren kennen, heeft ons doen inzien hoe belangrijk het is om elkaars werelden te ontdekken. Zo heeft Wilma, van Surinaamse afkomst, besloten om klarinet te gaan spelen en Turks te leren.

“Ik heb altijd al een instrument willen bespelen en door dit alles heb ik besloten dat het nu moet gaan gebeuren. Marianne heeft mij al adressen gestuurd. Onze groep was heel erg bijzonder. Het was echt geweldig. Ik wil ook nog Turks leren! Als je met pensioen gaat moet je nieuwe dingen doen, dat is goed voor je hersenen.” – Wilma, deelnemer

Spoken word workshops voor vrouwen

Door: spoken word artiest Rellie Telg
Locaties: vrouwencentrum De Kat, Oosterparkhuis, Biko en het Dapperhuis

Vrouwencentrum De Kat biedt een veilige ruimte aan vrouwen uit de buurt. Er worden taal- en kooklessen gegeven. Na een eerste gesprek werd samen met het bestuur besloten om spoken word workshops aan te bieden. Het creëren van een veilige ruimte, waarin de tijd werd genomen voor ontmoeting en de vrouwen vrijuit konden spreken en luisteren bleek essentieel. De persoonlijke verhalen waren vaak heftig, maar konden in vertrouwen worden gedeeld.

Er was een verschil in het niveau van het Nederlands. Sommigen hadden vertaling nodig en daarom besloot Rellie ze in te delen in tweetallen, waarbij iemand vertelde en de ander luisterde en het verhaal opschreef. Bij de laatste sessie was het mogelijk om vrouwelijke vrijwilligers van het Geheugen van Oost deze rol te laten vervullen. Dit was een waardevol dwarsverband van twee organisaties in de wijk waardoor deuren zijn geopend en meerdere perspectieven in Oud-Oost zijn opgenomen in de verhalen over de buurt.

“Creatief omgaan met taal gaf de vrouwen vrijheid in de manier waarop ze met elkaar spreken. Er werden meer verhalen gedeeld.” - Michaëla Coenraads, voorzitter van het bestuur van vrouwencentrum De Kat

Parallel aan de workshops voor de vrouwengroep van De Kat, organiseerden we spoken word workshops op verschillende locaties van Dynamo. In totaal deden twee deelnemers mee, die al bekend waren met het project. Met taal werken bleek voor veel van de bereikte doelgroepen niet vanzelfsprekend.

Leerpunten

- **Planning:** data en tijdstippen van de workshops beter afstemmen op de verschillende doelgroepen.
- **Werving:** sommige kunstvormen vragen meer tijd om onder de aandacht te brengen bij specifieke doelgroepen.

REPETITIES

De resultaten van de workshops, de inbreng van de deelnemers, de muziekstukken, dansimprovisaties en de verschillende muziekstijlen vormden de artistieke basis voor de voorstelling. Binnen de kennismakingsworkshops en op de culturele middagen zijn enkele talenten ontdekt die hun passies en ideeën voor muziek hebben ingebracht. Stukken waar ze zich comfortabel bij voelden, of muziek die herinnering voor ze opriep of een gevoel van thuis. Voor deze stukken hebben we apart met de artiesten en deelnemers gerepeteerd. Met enkele deelnemers, die solo's of duetten hadden, is ook apart gerepeteerd. Regisseur Monique Masselink heeft alle workshops bijgewoond en geïnventariseerd wat daar gebeurde. Met het artistieke team van PRA zijn we in vier repetities bij elkaar gekomen om alle verschillende resultaten met elkaar te delen. Vervolgens heeft het artistieke team een volgorde gemaakt en met de deelnemers en talenten in zeven losse repetities de stukken geoefend. In één grote lange repetitie in de Muiderkerk hebben we alle stukken met de deelnemers in de ruimte bij elkaar gebracht.

VOORSTELLING

We hebben besloten om één voorstelling in plaats van twee voorstellingen uit te voeren. Binnen de voorstelling werden de resultaten vanuit de vijf verschillende workshopreeksen samengebracht. Dat vroeg meer voorbereiding in de aanloop, meer repetities en organisatie om iedereen bij elkaar te krijgen. De voorstelling is daardoor groter, complexer en kostbaarder geworden. De grote eindvoorstelling, waarin alles samenkwam, was een moment waar iedereen naar toe leefde. Het resultaat was boven ieders verwachting.

Gedurende het ontwikkeltraject ontdekten we dat er meer aandacht moest naar de workshops, kennismakingsworkshops en culturele middagen. Om mensen de kans te geven kennis te maken en de werkwijze van PRA te kunnen ervaren, hebben we behoorlijk geïnvesteerd in participatieve optredens. Met de aanwezigen ontstonden er ter plekke kleine spontane voorstellingen.

“Het klopt allemaal zo. Het is een heel mooi geheel geworden. Al die verschillende culturen en verscheidenheid, maar toch waren we een eenheid.” - deelnemer

Het samen oefenen en toewerken naar een voorstelling ontsteeg uiteindelijk ieders verwachting. Op 24 mei, in de Muiderkerk, keken we naar een ontroerende samenwerking tussen de professionele artiesten en buurtbewoners. Al het harde werk van de afgelopen tijd kwam in een karavaan langs: een kwalitatieve hoogstaande voorstelling, die gelijkwaardige verbinding toonde tussen jong en oud, verschillende culturen, sociale en sociaaleconomische achtergronden, stijlen en kunstvormen.

“De magie die ik heb ervaren was boven verwachting. Opnieuw heb ik ervaren hoe geweldig het is om naar een optreden toe te werken.” - deelnemer

Leerpunten

- **Betere coördinatie en communicatie** op laatste repetitiedag. Er moest veel gebeuren in een korte tijd en de deelnemers moesten wachten. We misten een coördinator voor de deelnemers en iemand voor artist care. Extra aandacht is van belang op een drukke repetitiedag.
- **Grotere backstage ruimtes** voor de artiesten en deelnemers want we waren uiteindelijk met een grote groep.
- **De Muiderkerk als locatie bleek niet toegankelijk voor iedereen.** Hoewel we met oog op toegankelijkheid voor de Muiderkerk hadden gekozen, konden een aantal deelnemers niet meedoen omdat zij vanwege hun religieuze overtuiging de kerk niet in mochten.

Randprogramma

Die middag was ook de foto expositie te bewonderen, een visueel verslag van het traject door fotograaf Lambert de Jong. De foto's zijn dit jaar nog te zien op verschillende plekken in Oud-Oost: in het Kunstthek van het Oosterpark, het Oosterparkhuis, Post Oost, de OBA, en in het Stadsloket Oost. Een boekje met persoonlijke verhalen van de deelnemers en artiesten werd uitgedeeld en er was een mooi nagesprek door moderator Dayo Markelo, waarbij het publiek, deelnemers, artiesten, professionals uit het culturele en sociale veld en beleidsmakers ervaringen met elkaar deelden. In de geheugenstoel van het Geheugen van Oost deelden buurtbewoners hun verhaal of ervaring. Nagla en Aïcha verzorgden de catering met een team vrijwilligers uit de buurt.

FASE 3

EVALUATIES

Na iedere activiteit deelden de aanwezige artiesten en projectteamleden hun ervaringen met elkaar. In het begin hebben we daar een structuur voor opgezet, maar het werkte beter om het gelijk na afloop te bespreken of elkaar korte (stem)berichten te sturen.

We hadden een opzet voor korte reflectierondes met de deelnemers na de eerste en de laatste workshop. Maar deze evaluatiestructuur hebben we halverwege losgelaten, omdat de werkwijze en ervaring van de artiesten om een veilige ruimte met ongedwongen sfeer te creëren, bijdroeg aan een proces waarbij deelnemers hun wensen en behoeftes gemakkelijk konden delen. Leden van het projectteam, zowel van Dynamo als PRA, waren regelmatig aanwezig bij de workshops als extra aanspreekpunt en documenteerden gesprekken met deelnemers en artiesten.

Na de voorstelling in de Muiderkerk hebben twee evaluaties plaatsgevonden: met alle deelnemers op 8 juni 2023 en met het hele projectteam op 27 juni 2023. Een evaluatieformulier werd rondgestuurd naar alle deelnemers. Negentien mensen hebben het formulier ingevuld. Bijna iedereen gaf aan nieuwe mensen te hebben ontmoet. Velen vonden de diversiteit van de deelnemers als opvallend. De woorden 'enthousiasme', 'plezier' en 'verbinding' kwamen meerdere keren voor in de antwoorden.

Monique heeft apart geëvalueerd met alle artiesten in de zomer.

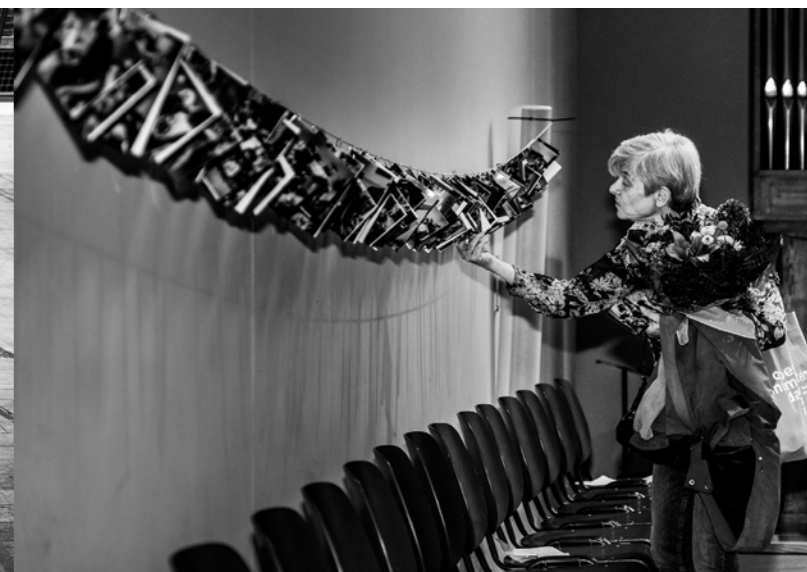
Het uitgebreide evaluatieverslag van *Leven in je buurt!* kan op verzoek worden doorgestuurd.

Leerpunten

- **Tijdig de evaluaties inplannen** zodat deze al vroeg in de agenda's staan.
- **Nog meer één-op-één gesprekken voeren** met de deelnemers, artiesten en teamleden. Voor sommige artiesten is het schrijven van een evaluatie niet vanzelfsprekend. Het aanwezige projectteam heeft dat op zich genomen naar aanleiding van de gesprekken.

“IN MIJN WERK STIMULEER IK EEN GEZONDE LEVENSHOUDING. EN HOE JE JE VOELT, HOE JE JE UIT, ZOALS HIER GEBEURT, DAT IS GEZONDHEID. IK ZAG BLIJDSCAP, GELUK, MENSEN DIE ZICHZELF KUNNEN ZIJN EN ZICH LATEN GAAN. IK ZAG DE EMOTIES, DE TRANEN VAN MENSEN DIE MET ELKAAR IN CONTACT KOMEN EN DAT RAAKT ME. ALS JE MENSEN HEBT OP WIE JE TERUG KAN VALLEN, STA JE STERKER IN HET LEVEN. DIT IS DE WEG NAAR DE TOEKOMST.”

- ELLA TEUNISSE, ADVISEUR SOCIALE BASIS PREVENTIEVE GEZONDHEID BIJ GEMEENTE AMSTERDAM -

KENNISDELING

Eerste stappen voor duurzame samenwerkingen met betrokken sociale en culturele organisatie zijn gezet. Vrouwencentrum De Kat en BOOST waren nauw betrokken. Verder is er samengewerkt met Talententent en Assaadaka. Contact is gelegd met Moving Arts Project, Badhuis theater, Stichting Prachtvrouwen en Stichting Single SuperMom.

Een aantal partijen met wie PRA samenwerkt buiten Amsterdam, heeft aangegeven nieuwsgierig te zijn naar de bevindingen en de impact van dit ontwikkeltraject. Vanuit de gemeente en zorg & welzijn stadsbreed zijn geïnteresseerden komen kijken naar de voorstelling en hebben deelgenomen aan het nagesprek. Ze waren vol lof en kijken uit naar een vervolg. Welzijnsorganisatie Houten&co en Theater aan de Slinger willen graag meer weten over de werving binnen dit traject. Een presentatie over *Leven in je buurt!* en een culturele middag in Houten staat al gepland.

Het artistieke team van PRA heeft met veel partners uit het culturele veld gesproken. De Nederlandse Dansdagen in Maastricht zijn nieuwsgierig. Op verzoek van het LKCA heeft Monique een presentatie gegeven voor SociaalDomein over de betekenis van intergenerationeel werken binnen culturele projecten voor ouderen en jongeren.

Dynamo deelt resultaten en filmpjes met welzijnsorganisaties in Utrecht en Rotterdam. De publicatie wordt meegenomen om een inkijk te geven in onze werkwijze, wat een buurt zelf kan doen en hoe belangrijk het is om draagvlak te creëren voor kunst en cultuur op een duurzame manier.

Er komen veel open sollicitaties binnen en er liggen verzoeken tot samenwerking vanuit Codarts, UvA en de studierichting social work van de HvA. Met de Academie voor Theater en Dans heeft PRA een jarenlange samenwerking opgebouwd. Bij *Leven in je buurt!* stonden ook weer 2 studenten klaar, maar vanwege te drukke roosters is het dit keer niet gelukt voor de studenten om met dit project mee te draaien. Wel heeft een student vanuit de studierichting regie een culturele middag bijgewoond en dat maakte veel indruk op haar. Theatermaker en zangeres Ditte Wimmers heeft 2 keer meegedaan met de culturele middagen. Voor het vervolg wil een 4de jaars student Codarts graag meedraaien met *Leven in je buurt!*

Dynamo en PRA zijn al langere tijd in gesprek over de toekomst en het aanbieden van kunstactiviteiten over de hele breedte in Amsterdam Oost, in samenwerking met het Stadsdeel. Hierover hebben we oriënterende gesprekken gevoerd met Catherine Steenbeek, Beleidsrealisatie Kunst en Cultuur Stadsdeel Oost.

EEN VERVOLG

De deelnemers, het gehele projectteam, sleutelfiguren en samenwerkingspartners zijn het er allemaal over eens: *Leven in je buurt!* moet doorgaan.

In de tussentijd heeft het project heel wat in gang gezet in Oud-Oost.

Sleutelfiguur Nagla Elsayed heeft gelijk na het project een wekelijkse dansgroep voor vrouwen opgezet in het Oosterparkhuis en deelnemer Gerard gaat jamsessies organiseren in BOOST.

De deelnemers voelen de behoefte om hun ervaringen te delen met andere buurtbewoners. Zij zien het als hun rol om meer verschillende doelgroepen te betrekken bij een mogelijk vervolg en willen nu al aan de slag met werving.

Dynamo organiseerde deze zomer twee picknicks in de buurtparken om met elkaar in contact te blijven. Tijdens de eindevaluatie zijn er communicatiekanalen opgezet.

De deelnemers worden betrokken bij ideeën over het vervolg en hoe we kunstparticipatie gezamenlijk verder kunnen inbedden in de wijk.

Meerdere opbouwwerkers van Dynamo hoorden over het succes van dit project en verzoeken stromen binnen om mee te kunnen doen en een keer te komen kijken. Om dit enthousiasme vast te houden hebben we besloten om in de tussentijd nog twee culturele middagen te organiseren. Vanaf oktober worden de workshops door en voor vrouwen weer hervat.

PROMOTIE

MIDDELEN

We brachten *Leven in je buurt!* samen met welzijnsorganisatie Dynamo onder de aandacht. We waren aanwezig bij buurtvergaderingen (Platform Transvaal) en netwerkactiviteiten in de buurt. We deelden beide informatie over het project via onze websites, social media kanalen en nieuwsbrieven. We verspreiden drukwerk, praatten met de lokale pers en zetten in op persoonlijke contacten.

WERVING

Onze communicatie richtte zich op drie doelgroepen: de buurtbewoners/deelnemers, de zorgprofessionals en professionals uit het culturele veld.

De buurtbewoners bereikten we vooral via opbouwwerkers, hun netwerk en sleutelfiguren in de buurt. Ook bezochten we netwerkbijeenkomsten en buurtvergaderingen, zoals van Platform Transvaal. Aanvullend organiseerden we culturele middagen, waarvoor we de buurtgenoten uitnodigden, via drukwerk en mond tot mondreclame.

De professionals betrokken we bij *Leven in je buurt!* door ze tussentijds persoonlijk op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen en ze uit te nodigen voor de eindpresentatie. Om het gesprek over het belang van kunstbeoefening in de wijk, als instrument voor sociale cohesie, te voeren verzamelden we uiteenlopende verhalen van de deelnemers en initiatiefnemers in een publicatie. Van de jongste deelnemer (10) die nu eindelijk kan doen wat hij leuk vindt, tot en met de oudste (95) die graag onder de mensen komt nadat haar man overleed. Van oorspronkelijke Amsterdammers tot nieuwkomers. Mensen met allerlei verschillende achtergronden en persoonlijke verhalen. We deelden de publicatie uit aan burens, deelnemers en bezoekers aan de eindpresentatie en kregen hier veel positieve reacties op. Mensen waren ontroerd en leerden elkaar op een nieuwe manier kennen, waardoor er weer een gesprek op gang kwam.

Het project kende verschillende fases. Per fase lag de nadruk in de communicatie op iets anders. In het begin was het gericht op kennismaken, netwerken aan elkaar verbinden en de buurtbewoners uitnodigen voor de kennismakingsworkshops, culturele middagen en workshopreeksen. In de tweede fase communiceerden we met foto's op social media onder andere hoe de buurtbewoners de activiteiten ervaren. In de laatste fase richtten we ons, ook met dit materiaal, naar buiten, op het uitnodigen van de professionals in de zorg en de culturele sector.

Het was zoeken naar de juiste toon en wat de beste communicatiemiddelen zijn om de deelnemers te bereiken. Lokaal kregen we goede pers aandacht in de Dwarskrant en Oost-online. Op alle Dynamo locaties en buurthuizen hingen onze posters en lagen onze flyers. Mond-tot-mondreclame werkte het beste. Na de culturele middagen gingen ervaringen rond door de buurt. Mensen keerden terug bij een andere culturele middag en namen anderen mee. Alle workshops, behalve spoken word, waren vol. Tijdens de eindpresentatie in de Muiderkerk waren alle plekken gevuld.

Op het vlak van marketing trok PRA de kar meer dan Dynamo. In de toekomst trekken we dit gelijk en stelt Dynamo voor enkele uren in de week een pr-medewerker aan voor *Leven in je buurt!*

Tot slot: we bereikten publiek buiten de workshops en de presentaties om door de prachtige fototentoonstelling van Lambert de Jong, wiens karakteristieke zwart-wit foto's hingen op verschillende locaties in Oud-Oost. Exposities staan gepland bij het Stadsdeelkantoor Oost en BOOST en mogelijk ook nog op andere openbare plekken zoals de openbare bibliotheek in Amsterdam Oost.

LINKS

[Het fotoverslag](#) door fotograaf Lambert de Jong.

[Het filmverslag](#) door filmmaker Saskia Habermann.

[De publicatie *Leven in je buurt!*](#)

